

Historia badań językoznawczych

Wprowadzenie.

Swoistość dziejów badań języka i języków. Badania filozoficzne i teoretyczne – badania materiałowe. Główny przedmiot wykładu: *pierwszy* z tych działów badań.

Plan: (a) szkicowy zarys chronologiczno-geograficzno-osobowy głównych nurtów poznania języka i języków; (b) przegląd *wybranych* ważących idei, stanowisk i wyników teoretycznych w badaniach nad językiem – z uporządkowaniem ze względu na następujące kręgi problemowe: I. język — rzeczywistość; II. język — działanie, zdarzenia; struktura; III. dyferencjacja funkcjonalna w języku; IV. różnorodność języków i zmiana w językach.

Szkicowy zarys chronologiczno-geograficzno-osobowy głównych nurtów poznania języka i języków.

Początki: ich związek z potrzebami przekazu tradycji kulturowej i kultowej, drugorzędnie: z potrzebami myśli filozoficznej. Rzut oka na specyfikę dziejów myśli językoznawczej w Chinach, Indiach, Grecji i Rzymie, Arabii (oraz Persji, Turcji).

Centralny – z punktu widzenia dominacji światowej – nurt badań: **Grecja** od w. VI przed Chr. wraz z pozostającym później pod jej wpływem Rzymem oraz Wschodem helleńskim i **Arabią** (a dalej: Persją, Turcją, Armenią) poprzez ich wszystkie dziedzictwo **zachodnioeuropejskie** — średniowieczne i nowożytne (głównie francuskie, angielskie, włoskie, hiszpańskie) — do w. XVIII – XX i chwili obecnej. Szczególna rola **Niemiec** w w. XIX (obok nich – Dania). Głównie II poł. w. XIX: początki wkładu **Ameryki** (USA), **Rosji**, **Polski**, **Szwajcarii**. Wyrastające stąd nurty XX w. (a) **europejskie**, (b) **amerykańskie**.

Nurty marginalne: **Chiny** od VI w. przed Chr. (z pozostającą później pod ich wpływem Japonią, Koreą); **Indie** od V w. przed Chr. (z długą wcześniejszą tradycją; pod ich wpływem – Tybet, Indonezja). W nowożytności: znalezienie się tych krajów w orbicie wpływów zachodnioeuropejskich i amerykańskich.